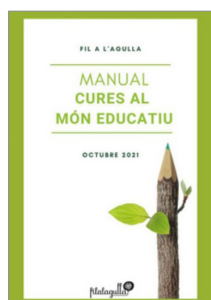


FIL A L'AGULLA, SCCL



Àmbit geogràfic: Autonòmic

Forma jurídica: Cooperativa de treball associat

Seu social: Barcelona

- 13 persones treballadores
- 24 persones sòcies

NOMBRE ACTUAL DE PERSONES ATESES EN ELS SERVEIS D'ATENCIÓ A LES PERSONES:

- 1433 a serveis a la infància i la joventut
- 6060 a usuàries a altres col·lectius: (Organitzacions i entitats, principalment del tercer sector social, comunitats educatives i administració pública. En el servei de l'escola de Formació de la cooperativa 916 persones de diferents col·lectius)

www.filalagulla.org

Breu història de l'organització

Fil a l'agulla som una cooperativa sense ànim de lucre nascuda el 2009 amb la voluntat de ser un projecte referent d'autoocupació sostenible i transformadora. Facilem espais de treball conjunt i acompanyem processos de canvi en organitzacions del sector públic, privat i de l'economia social, incidint especialment a les Terres Gironines i l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Treballem per impulsar una transició cap al bé comú des de la sostenibilitat organitzativa, posant al centre les cures, el benestar de les persones i la gestió democràtica. Oferim formacions, assessoraments, supervisions i facilitació de grups en temes com la cohesió d'equips, la presa de decisions, el lideratge, la comunicació, el *feedback* i la gestió de discriminacions.

Som presents en diversos espais d'intercooperació, compartint serveis i explorant reptes col·lectius com Surfejant el Creixement, l'Eixam o diferents trobades per l'exploració d'eines de treball. I formem part d'entitats de segon grau com la Federació de cooperatives de treball, la Xarxa d'Economia Social i Solidària (XES).

Missió

A través de la facilitació promovem processos de presa de consciència i formatius que possibiliten cultures inclusives, eficients i generadores de benestar i valor social.

Treballant en l'àmbit individual, relacional i col·lectiu, aportant consciència, pautes, pràctiques i empoderament perquè els grups siguin capaços de: Connectar amb el seu propòsit; Impulsar lideratges conscients i models d'autogestió i presa de decisions participativa; Desenvolupar el potencial individual i col·lectiu; Fomentar suport mutu, *feedback*, agraïment; Instal·lar pràctiques de cura i sostenibilitat organitzativa; Promoure benestar i prevenir i atendre *burnout*; Gestionar conflictes i créixer amb la diversitat; Prendre consciència del poder, el rang i els privilegis i atendre les dinàmiques que generen.

Realitzem acompanyaments a llarg termini per instaurar canvis culturals duradors i intervencions immediates en tensions o conflictes aguts i oferim formacions per estendre la nostra metodologia i multiplicar l'impacte.

Descripció de l'activitat

L'activitat principal de l'organització se centra a acompanyar equips i organitzacions en processos de presa de consciència, desenvolupament organitzatiu i gestió de conflictes, promovent entorns més inclusius, eficients i generadors de benestar, oferint serveis com:

- Facilitació de reunions i processos participatius.
- Formacions en lideratge conscient i gestió emocional.
- Assessoraments en models d'autogestió i presa de decisions compartida.
- Supervisions d'equips i dinamització d'espais de treball.
- Prevenció i gestió de discriminacions, amb una mirada interseccional.
- Promoció de cultures de *feedback* i suport mutu.
- Recerca i sistematització.

A més, Fil a l'agulla ofereix formacions pròpies, com el Curs triennal de facilitació de grups, el Curs de lideratge conscient i el Curs de facilitació en el món educatiu, amb l'objectiu de multiplicar l'impacte de la seva metodologia.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

FENT REALITAT LES CURES A LES ORGANITZACIONS

Breu descripció

Darrerament, hi ha hagut un creixent interès en la incorporació de models de gestió democràtica i el reconeixement de les cures en les organitzacions. Això ha anat acompanyat d'una major consciència de l'existència dels riscos psicosocials que poden afectar la salut física, mental i emocional de les persones. Cada vegada més, es busca construir entorns més equitatius, participatius i sostenibles, i crear organitzacions més humanes i responsables, capaces de reconèixer la importància tant de la sostenibilitat econòmica i del treball productiu, com del treball de cura i benestar de les persones que formen part de l'organització.

A Fil a l'agulla, fa més de 15 anys que acompanyem entitats a fer aquest camí i, d'aquesta experiència acumulada, n'hem extret i sistematitzat els aprenentatges adquirits, amb la voluntat de fer més accessible aquest coneixement i que cada vegada més entitats puguin tirar endavant projectes de cures i de millora de la seva democràcia interna.

El projecte "Fent realitat les cures a les organitzacions" té la voluntat de posar a disposició tot aquest saber amb 2 materials clau:

- una sèrie de Manuals amb marc teòric i propostes pràctiques, que hem creat i adaptat a 4 contextos diferents: el món educatiu, el món cooperatiu, el món del tercer sector i el món de les comunitats.
- una Eina d'autodiagnosi, que consisteix en un qüestionari per obtenir pistes d'en quin moment es troben en relació amb les àrees que associem a les cures: estrès, gestió de conflictes, gestió d'agressions i discriminacions, etc.

Els manuals estan disponibles de manera gratuïta al web (<https://filalagulla.org/recursos-lectures-recomanades>):

- Manual de cures i gestió democràtica per al Tercer Sector
- Manual de cures i gestió democràtica per a Cooperatives
- Manual de cures al Món Educatiu
- Manual de cures a les Comunitats

En el cas de l'Eina d'Autodiagnosi, per a cada organització que ho sol·liciti, generem un qüestionari específic de manera gratuïta.

Aportació de valor de la iniciativa

El principal valor de la iniciativa és donar resposta a una necessitat creixent d'esdevenir organitzacions més conscients i compromeses amb els reptes del món actual, adoptant un compromís per la cura de les persones i l'entorn, i per la lluita contra les discriminacions i exclusions socials.

De vegades, tot i tenir les ganes i la voluntat, és difícil saber per on començar, arribar a consensos sobre què vol dir tenir cura de les persones i generar espais democràtics, ser eficients en aquest camí, saber per on començar a prioritzar, etc.

Tenir recollits de manera fàcil i estructurada tots els nostres aprenentatges de més de 15 anys, i posar-los a disposició de manera gratuïta, a més a més d'oferir una eina que permeti diagnosticar en quin moment es troba l'entitat, quins són els seus punts forts, quins són els reptes, etc. és, sens dubte, un dels valors principals de la nostra iniciativa.

Ja en són moltes les entitats que n'han pogut treure profit!

Necessitat a la qual respon

Els reptes del món actual demanen posar en qüestió ideologies i cultures organitzatives antigues, basades en un model enfocat bàsicament en la productivitat i racionalitat. Parlar de cures i de gestió democràtica suposa la incorporació de la subjectivitat i el món emocional, així com actituds d'obertura i curiositat cap a fenòmens no necessàriament agradables com ara el conflicte, la discrepància, el dolor i l'estrès.

Existeixen equips amb una missió transformadora clara i amb iniciatives molt poderoses, amb bones relacions de partida... però la falta de temps, la dificultat de tirar econòmicament endavant les entitats, etc. acaben generant diferents problemes: es posa el focus en "produir", en detriment del benestar de les persones, que sovint es veuen sobrecarregades per sostenir la viabilitat de les organitzacions; es generen conflictes no abordats o de fons que a vegades suposen sortides traumàtiques de les organitzacions; es deixen aspectes importants com la cohesió, els pics de feina, etc. a la bona voluntat de les persones, en lloc de crear mecanismes adequats.

El projecte “Fent realitat les cures a les organitzacions”, possibilita fer una parada per la reflexió que, lluny d'anar en contra de la seva viabilitat, l'enforteix, perquè possibilita generar canvis i creixement. L'organització no creix si les persones no creixen; les persones no creixen si l'organització no creix.

Principals objectius assolits

- Hem generat coneixement sobre què vol dir tenir cura de les persones dins les organitzacions d'acord amb la sistematització de la nostra experiència acumulada.
- Hem identificat les àrees que per nosaltres són importants quan una organització vol revisar-se i les hem classificat en 8 temes. Això ho hem fet d'acord amb un marc teòric que hem creat per aquest projecte, tenint en compte conceptes com l'ètica de la cura i les aportacions teòriques més rellevants per la nostra comprensió del tema.
- Hem posat a disposició de manera gratuïta a través d'eines pràctiques i accessibles tot el nostre coneixement al voltant de les cures i la gestió democràtica, i hem generat una proposta metodològica que serveixi de guia per promoure la transformació social des de les mateixes organitzacions.
- El projecte ha volgut adaptar-se a la realitat de 4 contextos diferenciats, però que tenen en comú una forta creença i compromís amb la transformació social, una característica que sovint ha anat en detriment del benestar de les persones.
- Hem promogut que les cures, un aspecte tradicionalment lligat al món femení, estiguin presents dins les organitzacions i tinguin més visibilitat. Una fita important del projecte ha estat el fet de portar la perspectiva de gènere al voltant de l'ètica de les cures com un tema central en funcionament de les organitzacions.
- El projecte ha afavorit la replicabilitat de les bones pràctiques a diferents tipus d'organitzacions.

Principals resultats obtinguts

Des del 2019, hem generat ja 4 manuals adaptats a diferents contextos, amb les seves respectives 4 Eines d'autodiagnosi. Amb aquests materials, tota organització té una guia per començar i identificar el seu estat, i un seguit de propostes per millorar cadascuna de les àrees, bé sigui amb la creació d'espais, la formació en diferents temes, l'actualització de la visió, la creació de protocols, o els mecanismes per conciliar o per repartir la feina en moments de sobrecàrrega.

Els manuals estan disponibles de manera gratuïta al web:

- Manual de cures i gestió democràtica per al Tercer Sector
- Manual de cures i gestió democràtica per a Cooperatives
- Manual de cures al Món Educatiu
- Manual de cures a les Comunitats

Més d'una cinquantena d'organitzacions i entitats de tota mena, han dut a terme els qüestionaris com a punt de partida per generar canvis en les seves dinàmiques, per esdevenir espais més democràtics, segurs, compromesos, connectats amb el propòsit i, en definitiva, amb més cura cap a les persones que en formen part. En total, més de 1.000 persones han contestat a aquesta eina.

Algunes d'aquestes organitzacions han sol·licitat formacions, assessoraments o acompanyaments amb Fil a l'agulla per dur a terme alguns dels reptes que l'Autodiagnosi els ha plantejat. D'altres, han utilitzat el mateix manual i la guia de treball que s'hi proposa per fer el procés de manera autònoma.

Abast de l'experiència

Els manuals han arribat arreu de Catalunya i també han tingut impacte més enllà: tenim constància d'ús al País Valencià, el País Basc i Colòmbia, on ens han demanat permís per traduir-los al castellà. S'han aplicat en sectors diversos: administració pública, tercer sector, escoles, comunitats d'habitatge i cooperatives.

Més de 1000 persones han respost el qüestionari de diagnosi, procedents de més de 50 entitats.

Tres manuals (cooperatives, món educatiu i comunitats) es van presentar conjuntament a la FESC 2022; el del tercer sector, en un acte de la Taula del Tercer Sector Social. També vam presentar el projecte al VIII Congrés d'Economies Feministes del 2023. Aquesta difusió mostra el seu abast i la capacitat transformadora.

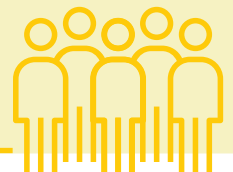
Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 10

Membres equips directius: 3

Sòcies: 9

Ateses: 1000



Principals factors clau d'èxit

Els mons de l'Economia Social i Solidària, del Tercer Sector, del Món Educatiu i el de vida Comunitària tenen una capacitat transformadora molt elevada, però també unes dinàmiques de sobrecàrrega i d'estrès importants. El projecte ha estat molt positiu perquè adreça de manera directa aquesta situació, la paradoxa de formar part d'organitzacions molt compromeses en la transformació social i al mateix temps difícils de sostenir humanament (amb persones "cremades", estressades, amb conflictes interns no abordats...). El fet d'adreçar una necessitat real de moltes organitzacions ha permès trobar molt bona disposició a reflexionar conjuntament, participar en l'estudi i voler aplicar les eines. Al mateix temps, ens trobem en un moment social molt important en relació amb la perspectiva de gènere. Hi ha una sensibilitat i un interès pels feminismes que no hi havia en altres moments, i l'aplicació de la perspectiva de gènere a les organitzacions és ja una demanda social important: creació de protocols per agressions, per la no discriminació, demanda de mesures de conciliació i, en definitiva la cerca de models productius on les persones estiguin més al centre, i el benestar humà complementi l'eficiència i la productivitat. El projecte encaixa amb aquesta necessitat sentida per moltes organitzacions, i aquest també ha estat un dels factors del seu èxit. Finalment, el projecte ha ofert eines concretes, complementant el marc teòric amb propostes concretes i possibilitats de millora.

Dificultats i reptes superats

Una de les dificultats que ens hem trobat en la generació de cada manual ha estat trobar entitats i organitzacions obertes a fer aquest estudi previ amb nosaltres. Era fàcil que s'avinguessin a participar de l'estudi si ja ens coneixien perquè hi havíem treballat prèviament, però no tant per aquelles amb qui no teníem una experiència de treball prèvia. Al final, es tracta de parlar de temes complicats de respondre, que han pogut generar dolor i conflictes entre les persones. Ser molt didàctiques i clares, generar confiança, i oferir-los tot l'acompanyament necessari per abordar el que sortís, va ser clau per aconseguir la seva complicitat i suport.

Una altra dificultat és la limitació d'un qüestionari per copsar els aspectes que estaven en qüestió. Per això, vam optar per incloure preguntes de valoració numèrica, però també d'altres obertes, que ens ajudessin a copsar tot l'univers de l'organització que està fent l'autodiagnosi.

També vam trobar dificultat per sistematitzar un saber viu i en construcció: vam optar per un format de manual que combina teoria, experiències i eines concretes.

Després del llançament del primer manual, vam detectar la necessitat d'adaptar-lo a diferents contextos, perquè fos realment útil per a realitats diverses, adaptant el llenguatge, els exemples i les propostes a cadascun.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

La iniciativa aporta elements innovadors que situen les cures com un pilar fonamental de la governança democràtica, no com un afegit menor o accessori. Parteix d'un enfocament integral que vincula emocions, poder i estructures organitzatives, reconeixent la interdependència entre el benestar de les persones i el bon funcionament col·lectiu.

El desenvolupament dels manuals s'ha basat en una metodologia participativa, arrelada en l'experiència directa amb organitzacions de diversos sectors, i ha permès adaptar els continguts a necessitats específiques.

A més, els materials són d'accés lliure i presenten un disseny àgil, cosa que n'ha facilitat la difusió i adaptació a diferents contextos.

Un dels aspectes més innovadors és la sistematització de les cures en relació amb vuit àrees clau: la cohesió i el treball en equip, la gestió emocional, la visió compartida del projecte, el lideratge i l'ús del poder, la gestió de conflictes, la governança i l'organització interna, la prevenció del masclisme i d'altres dinàmiques de discriminació (amb una mirada restaurativa), els sistemes de retroalimentació o *feedback*, i la gestió de l'estrès.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

El fet que els manuals i eines d'autodiagnosi estiguin disponibles en obert facilita que qualsevol organització pugui iniciar, de manera autònoma, un procés de reflexió per incorporar les cures com a element clau de la seva governança. Aquest accés obert garanteix l'aplicabilitat dels continguts a realitats diverses i fomenta una democratització real dels espais organitzatius.

Els manuals inclouen una descripció clara del concepte de cures i de les vuit àrees fonamentals: cohesió i treball en equip, emocions, visió compartida, lideratge i ús del poder, gestió de conflictes, governança interna, discriminació i masclisme (amb mirada restaurativa), i sistemes de *feedback* i gestió de l'estrès. Cada manual ofereix propostes d'abordatge que permeten escollir el format més adient per fer el procés: jornades específiques, espais fraccionats, amb qüestionari o sense.

Els materials proporcionen guies per obrir debats profunds i identificar punts forts i àrees a millorar. Si s'utilitza l'eina d'autodiagnosi, es genera un informe amb orientacions per interpretar els resultats i iniciar canvis significatius.

L'enfocament pràctic i flexible assegura una adaptació real a cada context. Amb un llenguatge proper i exemples reals fruit d'experiències compartides, els manuals han tingut una gran acollida. A més, oferim acompanyament i formació per facilitar el desplegament del procés a qui ho necessiti.